

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.3
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu plānotai smilts ieguvei atradnē
„Klīve DA iecirknis” Olaines novada Olaines pagastā

Derīgs līdz 2020.gada 20.februārim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

AS „Latvijas valsts meži”, reģistrācijas Nr.40003466281, adrese: Vaiņodes iela 1, Rīga, LV – 1004, tālr. 7602075 (turpmāk arī Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA „Firma L4”, reģistrācijas Nr. 40003236001, adrese: Jelgavas iela 90, Rīga, LV-1004, tālr. 67500180 (turpmāk arī Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs):

- 2016.gada 21.oktobrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums par plānoto smilts ieguvi atradnē „Klīve DA iecirknis” Olaines novada Olaines pagastā.
- 2016.gada 30.decembrī Birojā iesniegts papildināts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums par derīgo izrakteņu ieguvi atradnē „Klīve DA iecirknis” Olaines novada Olaines pagastā (turpmāk arī Ziņojums).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās Darbības nosaukums:

Derīgā izrakteņa – smilts ieguve (turpmāk arī Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Olaines novada Olaines pagasts, nekustamā īpašuma “Spulles masīvs” (kadastra Nr.8080 007 0016) (turpmāk Īpašums) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8080 007 0078, derīgo izrakteņu atradne “Klīve DA iecirknis” (turpmāk Atradne).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ir smilts ieguve Atradnes teritorijā un ar to saistītās darbības, tostarp piebraucamā ceļa posma izbūve, ieguves teritorijas sagatavošana (tostarp atmežošana, segkārtas noņemšana), materiāla ieguve, gatavās produkcijas uzglabāšana krautnēs un transportēšana tālākai realizācijai, kā arī Atradnes pakāpeniska rekultivācija.
- 3.1.2. Paredzēto darbību plānots veikt Īpašuma zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8080 007 0078, kas atrodas Ierosinātājas valdījumā. Īpašuma zemes vienība atrodas Olaines novada Olaines pagastā, mazāk nekā 1km attālumā pa gaisa līniju no Olaines pilsētas robežas un ~2,5km attālumā pa gaisa līniju no valsts galvenā autoceļa A8 Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene) (turpmāk kopā saukta – Darbības vieta). Darbības vietas tuvumā agrāk ir veikta derīgo izrakteņu ieguve un izstrādes rezultātā izveidota karjera ūdenstilpe (saukts arī Līdumu dīķis), ko Olaines apkārtnes iedzīvotāji šobrīd izmanto kā rekreācijas objektu. Uz ūdenskrātuvi cauri apdzīvotu viensētu grupai Uzvaras līdums ved vietējās nozīmes autoceļš, kura izmantošana paredzētā arī Paredzētās darbības vajadzībām.
- 3.1.3. Atradnes platība ir 29,472ha un ieguve ir iecerēta visā Atradnes teritorijā, tomēr precīza ieguves platība būs atkarīga no tehnoloģiskā laukuma platības u.c. faktoriem, kas samazina ieguves kopējo laukumu. Vidējais plānotais derīgo izrakteņu ieguves apjoms ir 30 – 40 tūkst.m³/gadā, tomēr apjoma un citas šajā atzinumā norādītās skaitliskās vērtības, kas raksturo Paredzēto darbību un tās risinājumus, ir galvenokārt indikatīvas, jo var nedaudz atšķirties.
- 3.1.4. Derīgā izrakteņa ieguvi plānots veikt ar atklāto paņēmienu virs un zem gruntsūdens līmeņa, izmantojot ekskavatoru un zemessūcēju (slāņa biezums ~6,5m). Pamatā Ierosinātāja ir iecerējusi ieguves pieeju bez mākslīgas ūdens līmeņa pazemināšanas. Vienlaikus, lai savstarpēji salīdzinātu Paredzētās darbības alternatīvas, - apskatīts arī risinājumus ar karjera ūdeņu atsūkņēšanu.
- 3.1.5. Ieguves darbus pamatā paredzēts veikt tikai darba dienās no plkst.8:00 līdz 17:00, gada siltajā sezonā (orientējoši no aprīļa līdz novembrim), savukārt produkcijas izvešana no karjera teritorijas plānota darba dienās no plkst.8:00 līdz 19:00. Plānotā satiksmes intensitāte ~10 reisi (20 braucieni) dienā.
- 3.1.6. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra Ierosinātājas Paredzētajai darbībai tika piemērota ar Biroja 2014.gada 3.aprīļa lēmumu Nr.157 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4.pantu un 1.pielikuma 25.punktu, jo ieguves platība pārsniedz platības robežvērtību (25ha), kas nosaka attiecīga novērtējuma nepieciešamību. Programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai Birojs izdeva 2014.gada 28.maijā.
- 3.1.7. Biroja ieskatā būtiski ir atzīmēt, ka atbilstoši Olaines novada teritorijas plānojuma Olaines pagasta daļai 2008. – 2020.gadam (turpmāk Teritorijas plānojums) – pašvaldībā ir noteiktas rūpniecisko objektu apbūves kategorijas derīgo izrakteņu ieguvei un tās ir - „*derīgo izrakteņu iegulas teritorijas*” un „*derīgo izrakteņu karjeru teritorijas*”. Atradne neatrodas šādā teritorijā, bet lielākajā tās daļā atrodas zonējumā „*Mežu aizsargjoslas ap pilsētām teritorijas*”, kas noteikta kā josla ap mākslīgo ūdenskrātuvi (agrāko karjeru), kas šobrīd tiek izmantots kā rekreācijas objekts. Tikai nelielā platībā Darbības vieta ietilpst zonējumā „*Mežsaimniecības teritorijas*”. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu abas minētās ir dabas teritoriju kategorijas un Teritorijas plānojuma III.daļas 2.sējums „*Atsevišķu teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumi*” 10.3. un 10.4.nodaļā noteic, ka tikai zonējumā

„Mežsaimniecības teritorijas” kā viens no 12 atļautās pamata izmantošanas nolūkiem ir pieļaujama „derīgo izrakteņu ieguve”. Dabas teritoriju kategorijā „Mežu aizsargjoslas ap pilsētām teritorijas” derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta nedz kā pamata, nedz papildus izmantošanas nolūks, kas citu starpā izskaidrojamas ar šādas teritoriju kategorijas mērķi un uzdevumu - dabas pamatne, parki, zaļā zona un citas rekreācijas nozīmes teritorijas. Ievērojot minēto, Ziņojuma 4.pielikumā pievienota Olaines novada pašvaldības 2013.gada 27.februāra izziņa Nr.7.16./988 „Par teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanas veidu Smilts atradnes „Klīve” dienvidaustrumu iecirknī”, kurā Olaines novada pašvaldība sniedz skaidrojumu, ka derīgo izrakteņu ieguve Atradnē ir pieļaujama, jo Teritorijas plānojuma III daļas 1.sējuma „Kopējie teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumi” 6.32.3.punkts vispārēji paredz, ka VAS „Latvijas valsts meži” piederošajos mežos (ar nosacījumiem) ir atļauta derīgo izrakteņu ieguve, ja karjeri nav uzrādīti teritorijas plānojuma grafiskajā daļā. Tomēr Biroja ieskatā šeit saduras divi savstarpēji konfliktējoši teritoriju izmantošanas mērķi un nosacījums par derīgo izrakteņu pieļaujamību jebkādos Ierosinātājai piederošajos mežos Olaines pagastā nonāk pretrunā ar konkrētajai Darbības vietai noteiktajiem izmantošanas mērķiem. Vienlaikus Birojs atzīst, ka tas nav šķērslis ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras veikšanai un pabeigšanai, jo no Novērtējuma likuma 14.¹panta (4)daļas izriet, ka novērtējams veicams arī gadījumos, ja vērtējamā darbība būtu pretrunā vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam.

- 3.1.8. Kā otru aspektu Birojs uzskata par nepieciešamu atzīmēt, ka Ziņojumā ir vairākas neprecizitātes un kļūdas, tajā skaitā definējot attālumus līdz objektiem un ar Paredzēto darbību saistītus jautājumus. Kur iespējams un atzinuma sniegšanai nepieciešams, Birojs ar šo atzinumu kļūdas norāda un labo.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Izvērtējot publiski pieejamos kartogrāfiskos materiālus, t.sk. vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grafiskos materiālus, Birojs secina, ka Paredzētās darbības norises vieta atrodas ~2,5km attālumā pa gaisa līniju no valsts galvenā autoceļa A8 Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene), mazāk nekā 1km attālumā pa gaisa līniju no Olaines pilsētas administratīvi noteiktās robežas un ~12km attālumā pa gaisa līniju no Jelgavas pilsētas administratīvi noteiktās robežas. Ziņojumā šie attālumi ir norādīti lielāki, proti, - attiecīgi 5km, 6km un 18km, līdz ar to, Birojs šo neprecizitāti labo ar savu atzinumu.
- 3.2.2. Darbības vieta atrodas meža ieskaudā teritorijā, tomēr relatīvi tuvu dzīvojamai apbūvei un rekreācijas objektiem. Proti, uz darbības vietu no autoceļa A8 Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene) ved vietējas nozīmes autoceļš V1088 Pievedceļš Klīves karjeram (turpmāk Autoceļš V1088), kas šķērso apdzīvotu teritoriju - viensētu grupu Uzvaras līdums un tālāk gar Atradnes R robežu ved uz tuvumā esošo mākslīgo ūdenskrātuvi, ko iecienījuši atpūtnieki (Ziņojuma tekstā daudzviet Autoceļš V1088 apzīmēts kā autoceļš V008).
- 3.2.3. Atradnes teritoriju pārsvarā ieskauj Ierosinātājas valdījumā esošas zemes, vienīgi ZA tā robežojas ar SIA “Rīgas meži” piederošo nekustamo īpašumu “Puplas mežs” (zemes vienības kadastra apzīmējums 8080 003 0085). Aptuveni 150m attālumā uz D no Atradnes ir pašvaldības ceļš (autoceļa V1088 atzars), kas atrodas uz pašvaldības zemes (nekustamais īpašums “Uzvaras līdums-Ziemeļu mala”, zemes vienības kadastra apzīmējums 8080 007 0079), bet aiz tā sākas viensētu grupa Uzvaras līdums. Apdzīvotajai teritorijai Uzvaras līdums saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu nav noteikts ciema statuss. Tuvākās viensētas no

Atradnes robežas atrodas ~ 150 – 650m attālumā (“Upītes”, “Dzeguzes”, “Kārkliņi 2”, “Kārkliņi 1”, “Riekstiņi” un “Ataugas”). Viensētas no Atradnes teritorijas šķir vienlaidus meža masīvs, kas atrodas Īpašuma teritorijā un ir Ierosinātājas valdījumā.

- 3.2.4. Atbilstoši novērtējumam Paredzētās darbības teritorija neatrodas un tai nepieklaujas neviena īpaši aizsargājama dabas teritorija, t.sk. Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (*NATURA 2000*). Darbības Vietai tuvākā *NATURA 2000* teritorija ir dabas liegums “*Cenas tīrelis*”, kas atrodas aptuveni 4,5km uz Z no Paredzētās darbības norises vietas un neatrodas tās tiešā ietekmes zonā.
- 3.2.5. Paredzētās darbības teritorijā veikts esošo dabas vērtību novērtējums, ko sagatavojuši sugu un biotopu eksperte (Ekspertes vērtējums ir pievienots Ziņojuma 5.pielikumā). Atbilstoši novērtētajam visa apsekotā teritorija ir klāta ar bērzu un priežu sausieņu un nosusinātu mežu biotopu, bet ir konstatēti atsevišķi aizsargājamu augu sugu eksemplāri (plašāk par teritorijas bioloģisko novērtējumu šī Biroja atzinuma 6.5.5.nodaļā).
- 3.2.6. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Paredzētā darbība neskar un neietekmē pirmskvartāra nogulumus. Atradne aptver kvartāra segas nogulumu augšējo daļu. Ziņojumā norādīts, ka segslāni Atradnes teritorijā veido mūsdienu nogulumi – kūdra (bQ₄) un Atradnes centrālajā un A daļā nelielās platībās augsne (eQ₄, eluviāla). Derīgā izrakteņa paslāni veido Baltijas ledus ezera limnoglaciālie nogulumi (to kopējais biežums Atradnes teritorijā 13 – 14m) aleirīts un māls (glQ₃bl). Kvartāra segas pamatni veido Latvijas apledojuma morēnas (gQ₃ltv) mālsmilts – tā ir brūna, plastiska un oļaina. Ziņojumā norādīts, ka prognozējamais morēnas mālsmilts biežums ir 6 – 7m.
- 3.2.7. Paredzētās darbības teritorija atrodas Viduslatvijas zemienes ZR daļas Tīreļu līdzenumā. Gruntsūdens Atradnes teritorijā iegul sekli, 0,0 – 1,8m dziļumā (vidēji 1,14m dziļumā). Ziņojumā norādīts, ka ģeoloģiskās izpētes laikā konstatēta vidēji 0,5 – 1,5m liela svārstību amplitūda atkarībā no gadalaika. Gruntsūdens plūsma ir vērsta uz D – DA Misas upes virzienā. Atradnes teritorijā zemes virsmā iegul viegli saspiežamās gruntis – kūdra un augsne, dziļāk – smalka un putekļaina smilts, kas pārsvarā ir ūdens piesātināta. Atradnē konstatētās gruntis klasificējamās kā irdeno grunšu klases biogēnās un vāji saistīto nogulumiežu gruntis. Saskaņā ar Ziņojumu Atradnes inženierģeoloģiskie apstākļi ir vidēji sarežģīti – Atradnes teritorija ir purvainā un tajā ir apgrūtināta pārvietošanās ar ieguves tehniku.
- 3.2.8. Atradnē akceptētie A kategorijas smilts krājumi ir 1956,30tūkst.m³, tajā skaitā 1724,70tūkst.m³ zem pazemes ūdens līmeņa. Atradnes teritorijā smilts derīgā slāņa biežums ir no 5,60 – 7,90m (vidēji 6,64m). Segkārtu Atradnē veido pagājušajā gadsimtā daļēji izstrādāti kūdras nogulumi, kūdras slāņa biežums svārstās no 0,10m līdz 1,20m (vidēji 0,39m).
- 3.2.9. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto Atradnes un tai pieguļošās teritorijas dabīgā drenētība ir vāja, kā rezultātā teritorijā vērojamas pārpurvošanās pazīmes. Apūdeņotā smilts slāņa biežums Atradnes izpētes urbumos konstatēts kā maz mainīgs no 5,0 – 6,8m (vidēji 5,8m). Novērtēts, ka apūdeņotais smilts slānis iegul uz ūdeni vāji caurlaidīgiem, bieziem limnoglaciālā aleirīta un māla slāņiem, zem tā – morēnas smilšmāla slānis, veidojot sprostsāni, kas izolē gruntsūdens horizontu no dziļāk iegulošajiem artēziskā ūdens horizontiem. Novērtēts, ka Atradnes un tai pieguļošajā teritorijā neatrodas pazemes ūdens atradnes un tā neatrodas un nerobežojas ar pazemes ūdens atradņu aizsargjoslām.

- 3.2.10. Atradnes teritorijā nav Valsts meliorācijas kadastrā ietvertas meliorācijas sistēmas, tomēr šajā teritorijā ir konstatēta nosusināšanas grāvju sistēma, kas ierīkota pagājušajā gadsimtā, grāvji ir lielā mērā aizauguši.
- 3.2.11. Darbības vieta atrodas Misas upes baseina teritorijā. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto Atradnes teritorijai tuvākā ūdenstece ir Puplas upīte, kas ir Misas upes baseina sastāvā un ietek Misas upē. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Misas upe no Plakanciema līdz grīvai noteikta par karpveidīgo zivju ūdeņiem. Paredzētās darbības un tai pieguļošajā teritorijā nav dabīgu ezeru. Ziņojumā norādīts, ka aptuveni 300 – 350m attālumā uz ZR no Atradnes robežas atrodas tuvākā mākslīgā beznoteces ūdenstilpne – Līdumu karjers, kas izveidojusies izstrādātā Klīves smilts atradnes karjera vietā un kas aktīvi tiek izmantota rekreācijas vajadzībām (Birojs, izvērtējot Atradnes novietni attiecībā pret minēto ūdensobjektu, secina, ka Atradne tam atrodas tuvāk). Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības vietā un tās tuvākajā teritorijā nav applūstošu teritoriju.
- 3.2.12. Atbilstoši novērtējumam Darbības vieta ir vāji pārredzama slēgta teritorija, kurā nav dabas objektu, kas paspīlgtina un bagātina ainavu, un kurā nav tālu skatu punktu. Darbības vietu no tuvākajiem ceļiem, dzīvojamo māju teritorijām un rekreācijas objektiem nošķir meža masīvs.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Lai veiktu derīgā izrakteņa ieguvī Darbības vietā ir paredzēts veikt atmežošanu, kā arī zemes lietojuma veida maiņu no meža zemes uz derīgo izrakteņu ieguves teritoriju. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam sākotnēji paredzēts sagatavot ieguves laukumu ~5ha platībā. Teritorijas sagatavošanas darbu ietvaros plānota koku izciršana, celmu izvākšana, kūdras slāņa noņemšana, tehnoloģiskā laukuma izveide, kā arī nepieciešamības gadījumā, paredzēts karjera malā veidot uzbērūmu, lai nodrošinātu tehnisko līdzekļu pārvietošanos. Atradnes teritorijā derīgo izrakteņu licences laukumā paredzēts nospraust licences laukuma robežpunktus dabā, izbūvēt pievedceļu, izveidot ieguves vietas iebrauktuvi, uzstādīt barjeras un informatīvās zīmes.
- 3.3.2. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Atradnes Z daļā plānots ierīkot 0,5 – 0,7ha lielu tehnoloģisko laukumu, kas ietvers ieguves tehnikas apkalpošanas un stāvēšanas laukumu, tehniskās apkopes un degvielas uzpildes laukumu ar pretinfiltrācijas segumu, saimnieciski administratīvo telpu (moduļa tipa konteinerā ar sanitāro mezglu), iebrauktuvi un nobrauktuvi uz Atradni, nodrošinot ekskavatora pārvietošanos gar karjera malu, kā arī zemes sūcēja ielaišanu karjerā un tā izvešanas iespējas, iegūtā materiāla krautnes teritoriju. Shematisks tehnoloģiskā laukuma un krautņu izvietoējums Atradnes teritorijā attēlots Ziņojuma 2.6.attēlā.
- 3.3.3. Novērtēts, ka augstā gruntsūdens līmeņa dēļ lielā daļā Atradnes pārvietoties ar tehniku nav iespējams. Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības realizācijas nolūkos būs nepieciešams veidot uzbērūmus karjera perimetrā, pa kuriem tehnikai pārvietoties, uzbērūms var būt nepieciešams arī tehnoloģiskā laukuma teritorijā.
- 3.3.4. Ziņojumā norādīts, ka Atradnes izstrādi plānots uzsākt tās Z daļā, ierīkojot tehnoloģisko laukumu. Sākotnēji ieguvī paredzēts veikt virs uz zem pazemes ūdens līmeņa, līdz aptuveni 2m dziļumam, pakāpeniski virzoties D, DA un DR virzienā. No ietekmes viedokļa šādai virzienu atšķirībai konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes, vienlaikus atzīmējams, ka atbilstoši Ziņojuma 2.6.attēlam tehnoloģisko laukumu paredzēts izvietot Atradnes DR daļā, no kuras paredzēts karjera attīstības virziens Z, ZA un D virzienā.

- 3.3.5. Sākotnēji ieguvi ir paredzēts veikt ar ekskavatoru un frontālo iekrāvēju, bet sasniedzot ~0,5ha platību, kas piepildījiesies ar ūdeni, smilts ieguvi zem pazemes ūdens līmeņa tālāk plānots veikt ar zemes sūcēju līdz vidējam dziļumam 6,5m. Birojs vērs uzmanību, ka Ziņojumā ir pretrunīga informācija attiecībā uz ekskavatora un zemessūcēja darbību – Ziņojuma 2.4.nodaļā norādīts, ka vienlaicīga ekskavatora un zemessūcēja darbība netiek plānota, bet gan ieguvi plānots veikt pārmaiņus ar vienu vai otru iekārtu, savukārt Ziņojuma 2.2.nodaļā norādīts, ka ieguve paralēli tiks veikta ar ekskavatoru un zemessūcēju, kas varētu būt ticams scenārijs, jo Atradnes platība ir salīdzinoši liela un ieguves darbi dažādos dziļumos varētu tikt veikti arī paralēli.
- 3.3.6. Atbilstoši Ziņojumā iestrādātajam risinājumam Paredzēto darbību plānots veikt bez pazemes ūdeņu atsūkņēšanas un mākslīgas pazemināšanas. Atsūkņēšana kā ieguves risinājums Ziņojumā aplūkota tikai teorētiski, lai vispārēji salīdzinātu ietekmes uz vidi.
- 3.3.7. Plānotais derīgo izrakteņu ieguves apjoms tiek prognozēts 30 – 40tūkst.m³/gadā, tomēr tas būs atkarīgs no pieprasījuma. Paredzēts, ka iegūtais materiāls tiks vispirms uzglabāts pagaidu krautnēs, lai novadītu lieko mitrumu, un tikai pēc tam izvests. Šādas krautnes paredzēts izvietot tehnoloģiskā laukuma malās, sagatavojot krautņu pamatni tā, lai nodrošinātu liekā ūdens noplūdi atpakaļ karjerā. Ziņojumā norādīts, ka krautnēs nav plānots uzglabāt vairāk par 20% no gadā plānotā iegūstamā materiāla, kas ir aptuveni 8000m³, krautņu platība līdz 2500m², vidējais augstums 3 – 5m.
- 3.3.8. Ieguves laika grafiks lielā mērā būs atkarīgs no pieprasījuma un iespējām realizēt smilts materiālu. Gada griezumā ieguvi plānots veikt siltajā gada laikā – prognozējami no aprīļa līdz novembrim, pārtraucot ieguves darbus laikā, kad iespējama dienas vidējā temperatūra zem nulles. Prognozēts, ka darba laiks būs no plkst.8:00 līdz 17:00, darba dienās, savukārt iegūtā materiāla transportēšana varētu tikt veikta nedaudz ilgāk - līdz 19:00.
- 3.3.9. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju, Atradnē nav plānota papildus iegūtā materiāla apstrāde (sijāšana vai mazgāšana). Realizētās produkcijas svēršanu un uzskaiti paredzēts veikt pašā frontālajā iekrāvējā ar kalibrētiem svāriem.
- 3.3.10. Karjera tehnikas nodrošināšanai paredzēts izmantot dīzeļdegvielu, kuras uzglabāšana karjera teritorijā nav paredzēta. Dīzeļdegvielu plānots atvest, izmantojot atbilstošu autotransportu konkrētām tehnikas uzpildīšanas reizēm.
- 3.3.11. Lai nokļūtu līdz Darbības vietai, no Autoceļa V1088 līdz Atradnes ZR stūrim Ierosinātājās valdījumā esošajā meža zemē plānota jauna ~ 200 – 250m gara ceļa posma izbūve. Lai nodrošinātu divvirzienu kustību, tā ceļa klātnes platums paredzēts 5,5 – 7,5m, bet ceļa trases platums varētu sasniegt 10 – 15m. Ceļam plānots grants segums. Atbilstoši Ziņojumam, teritorijas dabas vērtību apsekošanas laikā īpaši aizsargājamas dabas vērtības šajā vietā nav konstatētas.
- 3.3.12. Lai samazinātu iespējamās konfliktsituācijas peldu sezonas laikā, kad rekreācijai tiek izmantota ūdenskrātuve agrākajā ieguves vietā (Līdumu karjera dīķis), Ziņojumā rekomendēts Autoceļa V1088 meža posmā uz Z no viensētu grupas Uzvaras līdums aprobežot automašīnu kustības ātrumu līdz 30km/h.
- 3.3.13. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības nodrošināšanai nepieciešams elektroapgādes kabelis, kuru ierīkos AS “*Sadales tīkli*” saskaņā ar Ierosinātājās pieprasījumu.
- 3.3.14. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības gaitā veidosies sadzīves atkritumi, neliels apjoms ražošanas atkritumi, tajā skaitā bīstamie atkritumi (smēreļļas, izlietotās eļļas u.c.) un derīgo izrakteņu ieguves atkritumi, ko veido segkārtas augsnes iežu

pārpalikumi. Sadržīves atkritumu savākšanai karjera tehnoloģiskajā laukumā tiks uzstādīti atkritumu konteineri, atkritumu izvešanai tiks noslēgts līgums ar atbilstošu komersantu par to apsaimniekošanu.

- 3.3.15. Derīgā izrakteņa ieguves procesā nav paredzēts izmantot ūdens resursus, tie būs nepieciešami tikai sadzīves vajadzībām objektā strādājošajiem darbiniekiem. Sanitārajām vajadzībām objektā plānots piegādāt ūdeni ar cisternu, ūdeni iepildot tam paredzētā cisternā, kas atradīsies pārvietojamā moduļa tipa ēkā, kurā atradīsies arī sanitārais mezgls, savukārt dzeramo ūdeni plānots piegādāt fasētā veidā. Ziņojumā norādīts, ka sanitārajām vajadzībām vidēji dienā plānots patērēt aptuveni 150 – 200l ūdens. Paredzēts uzstādīt arī pārvietojamo tualeti, nodrošinot tās regulāru apkopi. Neskaitot ūdeni, kas notecēs no krautnēm, derīgā izrakteņa ieguves procesā neveidosies notekūdeņi.
- 3.3.16. Atradnes rekultivācijas risinājums paredz ūdenskrātuves izveidi, nolīdzinot karjera kraujas malas. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, tās Atradnes daļas, kurām vēlāk nebūs iespēja piekļūt pēc ūdenstilpnes izveides, rekultivāciju paredzēts veikt uzreiz, pieberot nogāzes. Atradnes virsūdens nogāzes plānots nolīdzināt slīpumā 1:3, zemūdens nogāzes slīpumā 1:2. Smilts ieguves pārtraukšanas gadījumā plānota ieguves vietas konservācija.
- 3.3.17. Atbilstoši veiktajam izvērtējumam Ziņojumā norādīts, ka nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības gaitā tiks pārsniegti kādi no normatīvajos aktos noteiktajiem vides kvalitātes robežlielumiem, tādēļ atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai Atradnes ekspluatācijas gaitā nav paredzēt veikt vides kvalitātes novērtēšanas monitoringu.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojumā, vērtējot Paredzētās darbības alternatīvas, norādīts, ka Paredzētajai darbībai netiek izskatītas darbības vietas alternatīvas, jo iecere ir veikt ieguvi tieši Atradnē, tās licences laukumā. Tādējādi salīdzināšanai izsvērtā ieguves tehnoloģiju alternatīva. Tā kā lielākā daļa derīgā izrakteņa atrodas zem pazemes ūdens līmeņa, aplūkoti divi smilts ieguves tehnoloģiskie paņēmieni:
  - 3.4.1.1. 1.alternatīva paredz derīgā materiāla ieguvi, pazeminot pazemes ūdens līmeni (veicot karjera ūdens atsūkņēšanu un novadīšanu tuvākajā ūdenstecē – Puplas upītē);
  - 3.4.1.2. 2.alternatīva vai pamata alternatīva paredz derīgā materiāla ieguvi virs un zem pazemes ūdens līmeņa, bez ūdens līmeņa pazeminājuma.
- 3.4.2. Piedāvātās ieguves tehnoloģiskās alternatīvas Ziņojumā aplūktas vispārējā salīdzinājumā - tās savstarpēji salīdzinātas pēc Ierosinātās izvēlētiem kritērijiem, kas raksturo derīgā izrakteņa ieguves iespējamās ietekmes uz vidi, bet šīm alternatīvām nav veikts ietekmju novērtējums līdzvērtīgā detalizācijā. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi Ziņojuma 4.nodaļā, - ir vērtēta Ierosinātās iecerētā Paredzētās darbības pamata alternatīva, t.i. – 2.alternatīva. Savukārt 1.alternatīva ar 2.alternatīvu Ziņojuma 6.nodaļā salīdzinātas vienīgi vispārējā veidā. Paredzētās darbības alternatīvu salīdzinājums un novērtējums sniegts Ziņojuma 6.21.tabulā, vadoties no tādiem kritērijiem kā piesārņojošo vielu emisija gaisā, trokšņa traucējumi, ietekme uz Atradnei piegulošo teritoriju hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, ietekme uz pazemes ūdens resursiem un to kvalitāti, ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi, rekreācijas resursiem un iedzīvotāju dzīves apstākļiem. Šādā veidā nonākts pie secinājuma, ka 1.alternatīvas ietekmes būtu lielākas. Pamatojoties uz apsvērumiem, ka videi

draudzīgāka un ar būtiski mazāku ietekmi uz vidi būtu smilts materiāla ieguve bez pazemes ūdens līmeņa pazemināšanas, kā arī izvērtējot, ka karjera ūdeņu atsūkšanās radītu būtiskus papildus izdevumus - Ziņojumā norādīts, ka 1.alternatīvas realizācija nav plānota (pieņemts lēmums īstenot 2.alternatīvas variantu – derīgā izrakteņa ieguvī virs un zem pazemes ūdens līmeņa, to nepazeminot).

- 3.4.3. Birojs vispārēji pievienojas Izstrādātāju secinājumiem, ka papildus vidi ietekmējošu darbību veikšana – ūdens atsūkšanās un novadīšana ūdenstecē, - radītu ietekmes un Ziņojumā ietvertais gala konstatējums nav nepareizs. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka 1.alternatīva Ziņojumā atbilstoši Programmai nemaz nav vērtēta (tikai teorētiski aplūkota), tādēļ tās realizācija arī nevarētu būt pieļaujama (neatkarīgi no secinājumiem par sagaidāmo ietekmi). Konkrētajā gadījumā, balstoties uz ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātiem kā arī to, ka alternatīvas ir aplūktas, Birojs neuzskata to par pašmērķi nodot Ziņojumu pārstrādāt, tomēr uzskata, ka pieeja alternatīvu novērtējumam šajā gadījumā ir bijusi formāla, kas citā gadījumā novērtējuma gaitai var būt izšķirīgi. Birojs vērš uz to Izstrādātājas uzmanību un attiecīgi ņem to vērā, iekļaujot šajā atzinumā obligātos nosacījumus, kas izvirzāmi saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2014.gada 1.aprīļa vēstule „*Par iesnieguma darbībai, kurai nepieciešams ietekmes uz vidi izvērtējums, nosūtīšanu*” un tai pievienotie materiāli ietekmes uz vidi novērtējumam;
- 4.2. Biroja 2014.gada 3.aprīļa lēmums Nr.157 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” Paredzētajai darbībai;
- 4.3. Ierosinātājas 2014.gada 29.aprīļa vēstule „*Paziņojums par paredzētās darbības sākotnējo apspriešanu*”, ar kuru iesniegta informācija, kas apliecina sākotnējās sabiedriskās apspriešanas paziņošanu un publikāciju vietējā laikrakstā;
- 4.4. Ierosinātājas 2014.gada 29.aprīļa vēstule „*Par programmas izstrādi*” ar pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei;
- 4.5. Ierosinātājas 2014.gada 15.maija vēstule “*Par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem*”, ar kuru iesniegts 2014.gada 12.maija sākotnējās sanāksmes protokols Nr.1, pielikums protokolam Nr.1, informācija kas apliecina sākotnējās sabiedriskās apspriešanas paziņošanu un publikāciju vietējā laikrakstā, kā arī informāciju par individuālo informēšanu;
- 4.6. Biedrības “*Vides aizsardzības klubs*” 2014.gada 18.maija vēstule Nr.2.5-131 “*Sabiedriskās sākotnējās apspriešanas priekšlikums Smilts ieguves iecerei smilts atradnē “Klīve DA iecirknis” Olaines novada Olaines pagastā*”;
- 4.7. 2014.gada 28.maija Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam;
- 4.8. Izstrādātājas 2016.gada 21.septembra elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģ.Nr.1788),ar kuru tiek informēts par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu;
- 4.9. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols (Birojā saņemts 2016.gada 17.oktobrī, reģ.Nr.1960);
- 4.10. Pārvaldes 2016.gada 19.oktobra vēstule Nr.4.5.-20/7687 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” ar viedokli par sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu;
- 4.11. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) 2016.gada 20.oktobra vēstule Nr.4.9/60/2016-N-E „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu smilts ieguvei atradnē “Klīve DA iecirknis”*” ar viedokli par sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu;

- 4.12. Izstrādātājas 2016.gada 21.oktobra vēstule Nr.1209 „Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma iesniegšana”, pievienotais Ziņojums, elektroniska versija CD formātā un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā;
- 4.13. Biroja 2016.gada 21.oktobra vēstule Nr.3-01/1375 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” Olaines novada domei, Pārvaldei un DAP;
- 4.14. Pārvaldes 2016.gada 26.oktobra vēstule Nr.4.5.-20/7842 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”;
- 4.15. Biroja 2016.gada 1.novembra vēstule Nr.3-01/1408 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, kurā ietverta prasība iesniegt Ierosinātājas pilnvarojumu Izstrādātājai veikt ar ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšanu saistītas darbības;
- 4.16. Izstrādātājas 2016.gada 7.novembra vēstule Nr.1264 “Par papildinformāciju”, ar kuru tā Birojam nosūta uzņēmuma līguma Nr.2015-5/237-18 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu. Objekts: Klīve DA iecirknis” kopiju, saskaņā ar kuru AS „Latvijas valsts meži” pilnvaro SIA „Firma L4” veikt ietekmes uz vidi novērtējumu smilts ieguvei Atradnē, tajā skaitā iesniegt Ziņojumu Birojā, citās iestādēs un pašvaldībā, kā arī komunicēt ar tām šī ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros;
- 4.17. Biroja 2016.gada 29.novembra vēstule Nr.3-01/1532 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” par nepieciešamo papildus informāciju un papildinājumiem ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam;
- 4.18. Izstrādātājas 2016.gada 30.decembra vēstule Nr.1374 „Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma iesniegšana”, pievienotais papildinātais Ziņojums ar pielikumiem un elektroniska versija CD formātā;
- 4.19. Biroja 2017.gada 18.janvāra vēstule Nr.3-01/128 “Par atzinuma izdošanas termiņa pagarinājumu”.

5. Informācija par Paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tajā skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par Paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts 2014.gada 29.aprīlī laikrakstā “Rīgas Aprīņa Avīze”, ievietots mājaslapās www.lvm.lv, www.olaine.lv/jaunumi un www.vpvp.gov.lv, kā arī darbības ierosinātājs par plānoto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju. Informatīvie materiāli par Paredzēto darbību bija pieejami Olaines novada domē (Zemgales iela 33, Olaine). Rakstiskus priekšlikumus par Paredzēto darbību Birojam varēja iesniegt 20 dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas.
- 5.1.2. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2014.gada 12.maijā Zemgales mežsaimniecībā, “Sili”, Mežciems, Jaunsvirlaukas pagasts plkst.10:00. Sanāksmē piedalījās 2 personas, t.sk. Ierosinātājas pārstāvis. Sanāksmē tika sniegta informācija par Paredzēto darbību. Sanāksmes dalībnieks interesējas par ieguves teritorijā esošo mežaudžu vecumu, tehnisko līdzekļu un paņēmienu izmantošanu ieguvei zem gruntsūdens līmeņa, darbinieku skaitu, tuvumā esošajiem dabas aizsardzības objektiem, atbilstību Teritorijas plānojumam, kā arī ieteica Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu rīkot Olaines novada domes ēkā.
- 5.1.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemta biedrības “Vides aizsardzības klubs” 2014.gada 19.maija vēstule, kurā

izteikts viedoklis saistībā ar derīgo izrakteņu ieguvi kopumā, paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas klātienē norises vietu un Olaines novada teritorijas plānojumu, kā arī sniegti priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "Rīgas Apriņķa Avīze" 2016.gada 20.septembra izdevumā Nr.72, kā arī interneta vietnēs www.olaine.lv un www.vpvp.gov.lv. Ziņojums bija pieejams no 20.septembra līdz 20.oktobrim Olaines novada pašvaldības klientu apkalpošanas daļā (Zemgales iela 33, Olaine), Olaines pagasta pārvaldē (Meža ielā 2, Jaunolainē) un interneta vietnē www.l4.lv. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Izstrādātājam vai Birojam varēja iesniegt līdz 2016.gada 20.oktobrim.

5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2016.gada 10.oktobrī Olaines novada domē (Zemgales ielā 33, Olainē) plkst.16:00. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās 4 dalībnieki, tajā skaitā Pārvaldes, Izstrādātājas un novada pārstāvji. Izstrādātājas pārstāve klātesošajiem sniedza informāciju par Paredzēto darbību, Ziņojumā galvenajām vērtētajām Paredzētās darbības radītajām ietekmēm uz vidi. Klātesošajiem jautājumu vai komentāru nebija.

5.2.3. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:

5.2.3.1. Pārvaldes 2016.gada 19.oktobra vēstuli Nr.4.5.-20/7687, kurā Pārvalde norāda, ka tai nav iebildumu par izstrādātā Ziņojuma koncepciju, ja Paredzētā darbība pēc tās akceptēšanas tiks veikts bez pazemes ūdens līmeņa pazemināšanas;

5.2.3.2. DAP 2016.gada 20.oktobra vēstuli Nr.4.9/60/2016-N-E, kurā DAP norāda, ka Ziņojums jāpapildina ar risinājumiem, kas ļautu savienot Līdumu diķa rekreācijas teritorijas un infrastruktūras pastāvēšanu ar derīgo izrakteņu ieguvi un transportu.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2016.gada 21.oktobrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts interneta vietnēs www.olaine.lv, www.l4.lv un www.vpvp.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Olaines novada pašvaldības klientu apkalpošanas daļā (Zemgales ielā 33, Olainē) un Izstrādātājas interneta vietnē www.l4.lv.

5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemta Pārvaldes 2016.gada 26.oktobra vēstule Nr.4.5.-20/7842, kurā pausts viedoklis, ka Pārvaldei nav iebildumu par izstrādātā Ziņojuma koncepciju, kā arī tā neiebilst, ja Paredzētā darbība tiks veikta bez pazemes ūdens līmeņa pazemināšanas.

5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (2) un (3)daļu, Birojs ar 2016.gada 29.novembra vēstuli Nr.3-01/1532 lūdza sniegt papildus informāciju un vērtējumu vēstulē norādītajiem Biroja komentāriem.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

5.4.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2016.gada 30.decembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja interneta vietnē www.vpvp.gov.lv un pašvaldības interneta vietnē www.olaine.lv. Ziņojuma aktuālā redakcija bija pieejama Olaines novada pašvaldības klientu apkalpošanas daļā (Zemgales ielā 33, Olainē) un Izstrādātājas interneta vietnē www.l4.lv.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no teritorijas sagatavošanas, derīgā izrakteņa ieguves, uzglabāšanas un transportēšanas. Ziņojumā vērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma režīmu. Vērtētas arī Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.
- 6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzēto darbību pēc tās specifikas, plānotajiem risinājumiem un atrašanās vietas, ir gaisa piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas, t.sk. no iegūtā materiāla transportēšanas, sevišķi tādēļ, ka gan ieguves vietas, gan iegūtā materiāla transportēšanas maršruta tuvumā atrodas dzīvojamās mājas. Tāpat derīgo izrakteņu ieguve pēc savas specifikas ir saistīta ar iespējamām hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņām, kā arī dabiskās veģetācijas iznīcināšanu un ainavas ietekmēšanu, bez tam norādāms, ka Atradnes tuvumā atrodas rekreācijas objekts un teritoriju izmantošanas mērķi (atpūta un rūpnieciska derīgo izrakteņu ieguve) ir būtiski atšķirīgi, tādēļ to līdzāspastāvēšana ir konfliktējoša. Birojs jau iepriekš šajā atzinumā ir konstatējis, ka noregulējuma ziņā iekšēji pretrunīgs ir arī vietējās pašvaldības Teritorijas plānojums, tomēr gala lēmumu par Paredzētās darbības pieļaujamību un nepieciešamību pieņem pašvaldība. Tādēļ ietekmes uz vidi novērtējuma viens no būtiskākajiem uzdevumiem ir sniegt informāciju gala lēmuma pieņēmējam, tostarp izstrādājot risinājumus, kas sagaidāmās ietekmes pēc iespējas samazinātu un neradītu apgrūtinājumus, kas pārsniedz pieļaujamās robežvērtības.
- 6.3. Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar Darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā ņemot vērā tuvumā esošos objektus un to jutīgumu, kā arī cilvēku dzīvesvietas. Ziņojumā ir vērtēts Paredzētās darbības raksturs, apjoms, piesārņojuma un traucējumu veidi u.c., tajā pašā laikā Birojs atzīmē, ka Ziņojums satur neprecizitātes un pretrunīgu informāciju gan faktos, gan ietekmju novērtējumā, kas kopumā atsaucas uz Ziņojuma kvalitāti. Salīdzinājumā ar Ziņojuma versiju, kas Birojā tika iesniegta 2016.gada 21.oktobrī, ir veikti uzlabojumi, tostarp sniegti papildus skaidrojumi, tomēr vairākos aspektos Birojam ir pamats saglabāt piesardzību. Novērtējis, vai trūkumi ir tik būtiski, lai neizdotu atzinumu un lūgtu Ziņojumu atkal pilnveidot, Birojs secina, ka Ziņojuma pilnveidei un atkārtotai izvērtēšanai jau ir izmantots Novērtējuma likuma 6.¹pantā noteiktais termiņš un Birojs saskaņā ar šī likuma 20.panta (4)daļu varētu vienīgi nodot Ziņojumu pārstrādāšanai un iesniegšanai no jauna, atsākot arī Novērtējuma likuma 6.¹pantā noteikto vērtēšanas termiņu no jauna. Vadoties no šādiem apsvērumiem un izvērtējot nepilnību būtiskumu, Birojs atzīst, ka tie nav tik nozīmīgi, lai kopumā neizdotu Atzinumu, vienlaikus šādi konstatēti trūkumi ir pamats atsevišķu ietekmes aspektu griezumā izvirzīt papildus nosacījumus (Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļa).
- 6.4. **Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:**
  - 6.4.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, t.sk. no transportēšanas.
  - 6.4.2. Troksnis un tā izplatība, t.sk. no transportēšanas.
  - 6.4.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze.
  - 6.4.4. Mūsdienu ģeoloģiskie procesi un saistītie riski.
  - 6.4.5. Ietekme uz dabas vērtībām, tostarp apkārtnes bioloģisko daudzveidību un ainavu, kā arī rekreācijas resursiem.

6.5. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.5.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, t.sk. no transportēšanas:

- 6.5.1.1. Vērtējot Paredzētās darbības norises vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistīto darbību radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti (arī trokšņa līmeni), secināms, ka uz D no Atradnes atrodas vairākas viensētas, kur tuvākā no tām – viensēta „*Dzeguzes*” atrodas aptuveni 0,15km attālumā, viensēta „*Kārkliņi 2*” atrodas – 0,2km attālumā, viensētas „*Upītes*” un „*Kārkliņi 1*” – aptuveni 0,3km attālumā, viensēta „*Riekstiņi*” – aptuveni 0,4km attālumā un viensēta „*Ataugas*” aptuveni 0,65km attālumā. Turklāt norādāms, ka Atradnes tuvumā atrodas arī rekreācijas objekts – karjera ūdenskrātuve jeb Līdumu dīķis.
- 6.5.1.2. Savukārt, vērtējot plānoto derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutu (Autoceļš V1088), tā izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti, secināms, ka plānotais iegūtā materiāla transportēšanas maršruts ved cauri viensētu grupai Uzvaras līdums. Ziņojumā norādīts, ka plānotajam iegūtā materiāla transportēšanas maršrutam tuvākās viensētu dzīvojamās mājas atrodas vismaz 50m un lielākā attālumā, tomēr Birojs secina, ka vienā no viensētām („*Silenieki 1*”) esošā dzīvojamā māja atrodas nedaudz tuvāk – aptuveni 40m attālumā no ceļa, turklāt vērtējumā būtiski ņemt vērā, ka ietekmes skar ne tikai ēkas, bet viensētu teritoriju un to pagalmus kopumā.
- 6.5.1.3. Situācijas raksturojuma un novērtējuma mērķiem transportēšanas maršruts (Autoceļš V1088) un tam blakus esošo (saistīto) ceļu posmi Ziņojumā raksturoti vairākos nogriežņos (Ziņojumā definējot tos kā ceļš V008, pašvaldības ceļš, meža ceļš u.c.). Pamatā secināms, ka novērtējuma nolūkiem būtiskākais ir Autoceļa V1088 posms, kas kā atzars no valsts galvenā autoceļa A8 *Rīga – Jelgava* šķērso viensētu grupu Uzvaras līdums un tālāk gar tās ZA robežu virzās uz Atradni. Šajā posmā tuvumā ir dzīvojamās mājas. Savukārt posmā, kur Autoceļš V1088 tālāk ved gar Atradni un virzās uz ūdenskrātuvi, ceļš šķērso meža teritoriju un dzīvojamo māju tuvumā nav. Arī summāri transporta plūsma Autoceļa V1088 sākuma daļā sagaidāma daudz lielāka (iedzīvotāju transports), jo tālāk ceļu izmanto tikai nokļūšanai uz ūdenskrātuvi. Savukārt nelielajā papildus ceļa atzarā (200 – 250m), ko no Autoceļa V1088 paredzēts izbūvēt līdz Atradnei, transporta plūsmu summēšanās nav paredzēta (100% Ierosinātājas transports).
- 6.5.1.4. Atbilstoši Ziņojumam Autoceļš V1088 visā garumā (no autoceļa A8 līdz Līdumu karjera dīķim) ir ar vidējas kvalitātes asfalta segumu un ceļš kādreiz bijis izbūvēts, lai nodrošinātu gatavās produkcijas izvešanu no atradnes „*Klīve*”. Ziņojumā novērtēts, ka ceļa nestspēja atbilst tam, lai to varētu izmantot lielas kravnesības autotransports un šāda autoceļa izmantošanai netiek noteikti sezonāli ierobežojumi. Vadoties no VAS „*Latvijas Valsts ceļi*” statistikas pārskata „*Satiksmes dati 2006-2016*”¹ par satiksmes intensitāti valsts galvenajos, reģionālajos un vietējos autoceļos (vidējais automašīnu skaits dienā), - satiksme uz Autoceļa V1088 iepriekš (2011.gads) bijusi augstāka – vidēji līdz 364 vienībām diennaktī (kravas transporta īpatsvars 49%). 2015.gadā satiksmes plūsma vidēji diennaktī ir 136 vienības, no tām kravas transports – 13%.
- 6.5.1.5. Lai noteiktu prognozēto gaisa piesārņojošo vielu emisijas Paredzētās darbības realizācijas laikā un ar tām saistītās izmaiņas gaisa kvalitātē, VSIA „*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk LVĢMC) ir veikusi izmešu gaisā aprēķinu un modelēšanu. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana (ietekme uz gaisa

¹ Pieejams <http://lvceli.lv/informacija-un-dati/#satiksmes-intensitate>.

kvalitāti) veikta ar programmu *EnviMan* (Izstrādātājs – *OP SIS AB*; beztermiņa licence Nr.0479-7349-8007), izmantojot Gausa matemātisko modeli. Aprēķinos ņemtas vērā vietējā reljefa īpatnības, apbūves raksturojums un meteoroloģiskie rādītāji (Jelgavas novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati). Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta pie relatīvā augstuma atzīmes 2m.

- 6.5.1.6. Balstoties uz piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātiem, Ziņojumā secināts, ka gaisa kvalitātes robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai tuvāko dzīvojamo māju teritorijas un to apkārtnē šobrīd netiek pārsniegti. Fona piesārņojums vērtēts, balstoties uz pieejamo informāciju gan par stacionāriem piesārņojuma avotiem (izmantojot valsts statistiskā pārskata par gaisa aizsardzību "*Nr.2-Gaiss*" atskaites par Olaines pagastā esošajiem uzņēmumiem un to piesārņojošām vielām 2015.gadā), gan par autotransporta plūsmu uz Autoceļa V1088 (izmantojot VAS "*Latvijas Valsts ceļi*" satiksmes intensitātes datus). Vadoties no šīs informācijas ir sastādītas esošās situācijas gaisa piesārņojuma kartes (Ziņojuma 4.1. – 4.5.attēls). Atradnes ietekmes zonā konstatēts viens uzņēmums – kokzāģētava SIA "*Līdumi*", kas emitē piesārņojošās vielas gaisā. Par esošās situācijas vērtējumu Birojam ir vairākas piebildes. Līdzvērtīgi kā citos gadījumos, kad novērtējumu sagatavojuši LVĢMC, - Ziņojumam pievienoti tikai aprēķini un izkliedes modelēšanas rezultāti, bet nav pievienoti datorprogrammas ievaddati un izziņa par esošo piesārņojuma līmeni, kas sagatavota saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 2.aprīļa noteikumu Nr.182 „*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk Noteikumi Nr.182) IV nodaļas un 5.pielikuma prasībām. Ziņojuma 15.pielikumā tā autori norāda, ka LVĢMC datorprogramma nenodrošina pamatdatu apkopošanu iesniedzamā veidā, savukārt Noteikumi Nr.182 nosaka prasības emisiju limita projektu sastādīšanai, lai saņemtu A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju (kas nav Paredzētā darbība), tādēļ izziņas pievienošana nav nepieciešama. Birojs norāda, ka prasības Ziņojumam ir noteiktas ar Ministru kabineta 2015.gada 13.janvāra noteikumiem Nr.18 „*Kārība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*”, kuru 34.4.5.punkts paredz sniegt informāciju par ietekmi uz gaisa kvalitāti, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi. Ņemot vērā to, ka konkrētajā gadījumā esošās situācijas novērtējumu un prognozi sastādījuši LVĢMC, var pieņemt, ka LVĢMC ir izmantojusi tai pieejamus datus, kas citkārt tiek pieprasīti no LVĢMC izziņas veidā, tomēr Izstrādātājam jāņem vērā, ka Ziņojuma 15.pielikumā ietvertais secinājums par to, ka izziņa Ziņojumam nebūtu jāpievieno, ir kļūdaini. Tāpat Birojs konstatē, ka esošās situācijas novērtējumā grafiski attēlotās SO₂ gada vidējās fona koncentrācijas attēlotas ap kādu izkliedes avotu uz ZR no Atradnes, tomēr saskaņā ar publiski pieejamiem kartogrāfiskajiem materiāliem šajā teritorijā neatrodas stacionāri piesārņojuma avoti. Iespējams kā SO₂ emisijas avots pieņemta kokzāģētava SIA "*Līdumi*", tomēr tā atrodas aptuveni 0,7km attālumā uz D no Atradnes. Birojs pieņem, ka šis SO₂ fona koncentrācijas attēlojums varētu būt izskaidrojams ar datu ievades (koordinātu) neprecizitātēm. Tā kā būtisks SO₂ piesārņojums ar Paredzēto darbību nav sagaidāms, Biroja ieskatā nav izšķirīgi šo neskaidrību līdz Atzinuma izdošanai labot.
- 6.5.1.7. Birojs secina, ka, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi (gan ietekmes uz gaisa kvalitāti, gan trokšņa aspektā), nav papildus vērtētas tādu procesu kā teritorijas sagatavošana ietekmes (apauguma izciršana, virskārtas novākšana, izvietošana). Tomēr Biroja skatījumā nav pamata uzskatīt, ka šo darbu radītā ietekme būtiski palielina kopējo ietekmju apjomu un ietekmes var būt salīdzināmas ar ilgtermiņā novērtēto.
- 6.5.1.8. Paredzētās darbības radītā piesārņojuma novērtēšanai ņemts vērā, ka smilts iegūšanas procesā emisijas atmosfērā radīs ekskavatora, frontālā iekrāvēja, zemes sūcēja un kravas automašīnu (pašizgāzēju) iekšdedzes dzinēju emisijas, autotransporta pārvietošanās

karjera teritorijā, smilts iegūšana un iekraušana automašīnās, uzglabāšanas krautnēs, kā arī derīgā materiāla izvešana no Atradnes. Ņemot vērā smilts mitruma pakāpi secināts, ka putekļu emisijas gaisā būs nelielas, vienlaikus aprēķinos pieņemts, ka iežu mitruma koeficients būs 20%. Lai mazinātu putekļu izkliedi ārpus Atradnes, pieņemts, ka smilts bērtnes tiks izvietotas Atradnes ZR malā, 800 – 1000m attālumā no tuvākajām viensētām. Vērtējot putekļu emisiju iespējas transportēšanas rezultātā, secināts (un aprēķinos ņemts vērā), ka emisijas veidosies tikai nelielajā Atradnes pievedceļa posmā, jo Autoceļš V1088 visā garumā ir asfaltēts (emisijas radīsies tikai no transporta izplūdes gāzēm). Atbilstoši Ziņojumā ietvertajai informācijai, lai novērstu putekļu veidošanos, meža pievedceļu paredzēts regulāri apstrādāt ar putekļu veidošanos mazinošu šķidrums. Norādīts, ka Autoceļa V1088 esošais segums daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} piesārņojumu neradīs. Saistībā ar minēto Birojs atzīmē, ka putekļu emisijas iespējamās arī no asfaltēta ceļa, ja tas netiek uzturēts un tīrīts, kas atspoguļojas arī Ziņojumā ietvertajos fotoattēlos (faktiski dēļ smilšu sanesuma ir apgrūtināši konstatēt, ka ceļa segums ir asfalts). Tā kā ar Paredzētās darbības realizāciju ir sagaidāma kravas transporta kustība (pārvadājot smilti) pa koplietošanas ceļiem, kas ved gar dzīvojamām mājām, un ietekmju novērtējumā pieņemts, ka transportēšanā putekļi (dēļ ceļa seguma) nerodas, - Biroja ieskatā ceļu tīrīšanai un uzturēšanai būtu nepieciešams pievērst papildus uzmanību un noteikt arī papildus nosacījumus.

6.5.1.9. Prognozējamo piesārņojošo vielu emisiju apjoms Atradnē definētajiem avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori un Darbības vietu/Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.):

6.5.1.9.1. LVĢMC, veicot aprēķinus, pieņēmusi, ka smilts izstrādes periods būs 7 mēneši (apmēram no aprīļa līdz oktobrim), aptuveni 152 dienas, laikā periodā no plkst. 9:00 līdz 17:00 (darba dienās) – tātad 8h/dnn un 1216h/gadā. Saistībā ar minēto Birojs norāda, ka Ziņojuma 2.3.nodaļā norādīts, ka ieguves darbu laiks plānots no plkst.8:00 līdz 17:00 (9h/dnn), turklāt ieguves sezona plānota orientējoši no aprīļa līdz novembrim. Arī Ziņojuma 4.2.nodaļā norādīts, ka, vērtējot trokšņa ietekmi, darba laiks pieņemts no plkst.8:00 līdz 17:00. Birojs apzinās, ka darba laiki un stundas Ziņojumā ir indikatīvas, tomēr, veicot ieguves darbus ilgāk, sagaidāmas arī lielākas gaisa piesārņojošo vielu emisijas. Birojs šos apstākļus tālāk vērtē un ņem vērā, izdarot apsvērumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu un pasākumiem tās uzraudzībai un kontrolei.

6.5.1.9.2. Aprēķinos pieņemts, ka kravas automašīnas plānotais reisu skaits karjera teritorijā (tehnoloģiskā laukuma robežās) būs 10, viena kravas automašīna viena reisa laikā Atradnes teritorijā dienas laikā nobrauks aptuveni 0,4km, līdz ar to 10 reisu laikā automašīna veiks 4km lielu attālumu vienas dienas laikā (gadā (152 dienas) – 608km). Norādīts, ka teritorijā vienlaicīgi atradīsies viena kravas automašīna.

6.5.1.9.3. Aprēķinos, ņemot vērā, ka dienā paredzēts iegūt ~ 280m³ smilts, bet dienā – izvest ~200m³ smilts, aprēķināts, ka dienas laikā neizvestais materiāls uzkrāsies kaudzēs ~ 80m³ apjomā un tas tiks pakāpeniski izvests līdz ieguves sezonas beigām. Ņemot vērā Atradnes izstrādei paredzēto laiku, prognozēts, ka ilgstoši krautnēs tiks glabāti ~ 12 000m³ derīgā materiāla.

6.5.1.9.4. Vērtējot Paredzētās darbības radīto gaisa piesārņojumu Atradnē, ņemtas vērā arī emisijas no autotransporta izplūdes gāzēm, kas rodas autotransportam pārvietojoties pa jaunizbūvējamo pievedceļu. LVĢMC aprēķinos pievedceļa garums norādīts ~ 130m, savukārt Ziņojuma tekstā tas definēts kā 200 –

250m garš. Pievedceļa garumam ir nozīme, aprēķinot ietekmi, tajā pašā laikā Birojs ņem vērā, ka emisiju apjoma atšķirība tik īsā ceļa posmā un ņemot vērā plānoto risinājumu putekļu mazināšanai, nevarētu būt būtisks.

- 6.5.1.10. Novērtējuma rezultātā secināts, ka Paredzētās darbības radītais piesārņojums nevienai no piesārņojošām vielām (CO, NO₂, SO₂, daļiņas PM₁₀ un PM_{2,5}) nepārsniegs robežlielumus cilvēku veselības aizsardzībai, kas noteikti Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" (turpmāk Noteikumi Nr.1290). Arī vērtējot summāro piesārņojuma līmeni, secināts, ka gaisa piesārņojošo vielu normatīvi cilvēka veselības aizsardzībai Atradnes tuvumā un zonā gar transportēšanas maršrutu netiks pārsniegti. Maksimālās summārās koncentrācijas sagaidāmas Atradnes teritorijā un arī darba vidē un uz transportēšanas ceļiem prognozētas vērā ņemami mazākas kā robežvērtības.
- 6.5.1.11. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka konkrētā ietekmes aspekta kontekstā nozīmīga ir arī ceļa kvalitāte. Ja Autoceļš V1088 netiek tīrīts, uz tā nonākot smiltīm, var veidoties gan putekļi (sausā laikā), gan dubļi (mitrā laikā). Tā kā derīgā materiāla izvešanu Ierosinātāja ir paredzējusi pa koplietošanas ceļu un derīgo izrakteņu ieguves gadījumos iedzīvotāju sūdzības galvenokārt ir saistītas ar transportēšanas radītajām ietekmēm, ir pamats noteikt, ka Ierosinātājam jāseko līdzi izvešanas ceļa kvalitātei un pie nepieciešamības jāveic papildus pasākumi (ceļa tīrīšana un, ja nepieciešams, laistīšana un uzturēšana).
- 6.5.1.12. Novērtējis Ziņojumu, Birojs ņem vērā, ka ietekme uz gaisa kvalitāti Paredzētās darbības realizācijas gadījumā var atšķirties, tostarp pie lielākas ieguves intensitātes vai neatbilstošas ceļa kvalitātes piesārņojuma koncentrācijas var būt arī augstākas. Vienlaikus Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka papildinātais novērtējums šobrīd ļauj secināt, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav sagaidāma un ka nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus Atradnes robežām ir maz varbūtīga. Paredzētā darbība radīs papildus piesārņojošo vielu emisijas gaisā, tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izklīdes modelēšana norāda, ka plānotajos darba apstākļos Atradnei un transportēšanas ceļam tuvāko viensētu teritorijās, kā arī tuvumā esošajā rekreācijas objektā nav sagaidāmi normatīvajos aktos noteikto gaisa kvalitātes robežvērtību pārsniegumi, līdz ar to Ziņojumā secināts, ka īpaši pasākumi gaisa piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai nav nepieciešami. Tomēr Ierosinātāja jebkurā gadījumā paredz Atradnes pievedceļa ekspluatācijas laikā veikt pasākumus putekļu novēršanai (piemēram, laistīšana, tajā skaitā ar šķidrumu, kas samazina putekļu veidošanos) un uz pieņemumu par šāda pasākuma realizāciju arī balstīts novērtējums. Tāpat, lai novērstu iespējamo putekļu izklīdi no žāvējamās smilts bērtņēm, tās paredzēts izvietot Atradnes ZR malā, maksimāli (800 – 1000m) attālinot no tuvākajām viensētām, kas ņemts vērā arī ietekmes vērtējot. Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs ņem vērā, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājam saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Arī Novērtējuma likuma 24.panta (1)daļa paredz, ka Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu, tomēr Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir nepieciešams arī ar šo atzinumu nostiprināt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama:
- a) Paredzētā darbība jāveic (darba laiks, izmantotās tehnikas vienības u.c.) veidā, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu Ierosinātāja ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.

- b) Paredzētās darbības Ierosinātajai jānodrošina Ziņojumā ietverto vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu pasākumu realizācija gaisa piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai. Tajā skaitā, lai novērstu iespējamo putekļu izkliedi no smilts bērtņēm, tās maksimāli izvietojamas Atradnes ZR malā, pēc iespējas attālinot no tuvākajām viensētām.
- c) Tāpat sausā laikā jānodrošina plānotā meža pievedceļa laistīšana un/vai apstrāde ar līdzekli, kas samazina putekļu emisiju, samazinot iespējamu papildus putekļu emisiju izplatību dzīvojamo māju teritorijās. Papildus, atkarībā no laika apstākļiem un ņemot vērā ceļa stāvokli, jānodrošina arī Autoceļa V1088 vai tā posmu attīrīšana no smiltīm/putekļiem vai ceļa posmu daļas mitrināšana.
- d) Transportēšanas maršrutā sadarbībā ar pašvaldību ir jānodrošina un jāuztur atbilstošas nestspējas ceļa parametri un ceļa uzturēšana atbilstošā kvalitātē, pie nepieciešamības veicot atjaunošanas darbus.
- e) Tā kā ietekmes novērtējumā transporta kustība pa Autoceļu V1008 nav vērtēta kā iespējams putekļu emisiju avots (neskaitot izplūdes gāzes), nav pieļaujama vaļēju un nenosegtu kravu pārvadāšana.
- f) Ņemot vērā dzīvojamo māju attālumu līdz Atradnei un transportēšanai paredzētajam ceļam, pamatotu sūdzību saņemšanas gadījumā veicami emisiju mērījumi un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu noteikšanu.

6.5.2. Troksnis un tā izplatība, t.sk. no transportēšanas:

- 6.5.2.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan iegūtā materiāla transportēšanu. Derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītās darbības, t.sk. transportēšana rada troksni, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Paredzētās darbības norises vietas un transportēšanas ceļu tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tajā skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, rekreācijas objekti, mājokļi. Transportēšanas maršruts virzās gar (un cauri) apdzīvotu viensētu teritorijai, turklāt V1088 ir koplietošanas ceļš pa kuru atpūtnieki nokļūst uz rekreācijas objektu. Troksnis var būt traucējošs arī dzīvniekiem un putniem, un šādas ietekmes par īpaši nozīmīgām un būtiskām var kļūt, ja trokšņa ietekmes zonā ir īpaši aizsargājamu sugu, tajā skaitā putnu koncentrāciju, barošanās, ligzdošanas, atpūtas u.c. vietas (konkrētajā gadījumā nav konstatētas).
- 6.5.2.2. Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk Trokšņa noteikumi Nr.16) 1.pielikuma 1.2.punktam, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz trokšņa emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Saskaņā ar Ziņojumu ieguves darbus paredzēts veikt siltajā gada laikā (no aprīļa līdz novembrim), darba dienās laikā no plkst.8:00 līdz 17:00 (9h), savukārt smilts materiāla izvešana paredzēta ilgāk - darba dienās laikā no plkst.8:00 līdz 19:00 (11h). Līdz ar to secināms, ka atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 1.2.punktam Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A-izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis ($L_{diēna}$) nedrīkst pārsniegt 55dB(A).

6.5.2.3. Trokšņa izplatības modelēšanai izmantota datorprogramma *DataKustik CandaA 4.6.1.* (Licence: UAB „*Kelprojekts*”, Kauņa, Lietuva), kas nodrošina aprēķinus atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 6.1. un 6.3.punktā noteiktajiem standartiem.² Trokšņa datorprogrammas aprēķinos izmantotie ievades dati atspoguļoti Ziņojuma 16.1. un 16.2.pielikumā. Papildinot Ziņojumu, Izstrādātāja ir iekļāvusi skaidrojumu un precizējusi aprēķinos izmantotos datus. Vadoties no Ziņojuma:

6.5.2.3.1. galvenie vērtētie trokšņa avoti smilts ieguves laikā ir izmantotā tehnika – frontālie iekrāvēji, ekskavatori un kravas automašīnas materiāla transportēšanai, kā arī zemessūcējs (laikā, kad ieguvei netiek izmantots ekskavators). Ziņojumā norādīts, ka kravas automašīnas Volvo FM30 trokšņa līmenis var sasniegt 106dB, ieguves tehnikas (moderna ekskavatora un frontālā iekrāvēja) trokšņu līmenis attiecīgi - 107dB un 102dB, bet zemessūcēja – ja tiek izmantots zemessūcējs, - 7012 HP 3D Versi-Dredge ar iekšdedzes dzinēju - 92dB.

6.5.2.3.2. Secināms, ka ieguves tehnika un transports karjera teritorijā pieņemti nevis kā kustīgi trokšņa avoti laukumā, bet kā punktveida avoti, kas visi strādā vienlaicīgi un atrodas Atradnes teritorijas D daļā (tuvāk viensētām), emitējot troksni vienlaicīgi, bez mainīgiem darba laika nosacījumiem dienas periodā. Ziņojumā skaidrots, ka šāda pieeja izvēlēta, nosakot sliktāko scenāriju, jo tas ir maz ticams. Proti, troksnis vērtēts, pieņemot, kas visas iekārtas darbojas visu laiku no plkst.7:00 līdz 19:00, nedetalizējot katras iekārtas iespējamo darbības laiku, turklāt vienmēr atrodas tuvāk dzīvojamām mājām.

6.5.2.3.3. Birojs atzīmē, ka Ziņojumā ir pretrunīga informācija par to, vai iespējama zemessūcēja un ekskavatora vienlaicīga darbība. No Ziņojuma 16.2.pielikuma izriet, ka modelis sastādīts scenārijam, ka darbojas tikai ekskavators, tomēr ekskavatora emitētais troksnis ir lielāks.

6.5.2.3.4. Ziņojuma 4.1.nodaļā norādīts, ka Darbības vietā vienlaicīgi atradīsies viena kravas automašīna, bet no Ziņojuma 16.2.pielikuma izriet, ka modelis sastādīts scenārijam, ka teritorijā ir 2 kravas automašīnas, attiecīgi šajā ziņā modelī ietverta sliktāka situācija.

6.5.2.3.5. Atbilstoši Ziņojumam derīgā materiāla izvešanai ir paredzēti līdz 10 reisi dienā, kas ir 20 braucieni vai notikumi. Ziņojumā skaidrots, ka modelī pieņemta nelabvēlīgāka situācija – 40 braucieni dienā. Tas skaidrots ar komunikācijas kļūdu, jo 20 braucieni uztverti kā 20 reisi (40 braucieni). Norādītais apstiprinās Ziņojuma 16.2.pielikumā (pieņemts, ka satiksme uz Atradni sastādīs 3,3 satiksmes vienības stundā, no tām kravas transports 100%). Vienlaikus secināms, ka aprēķini par summāro satiksmi nav balstīti uz VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” statistikas datiem (vidēji 136 transporta vienības dienā 2015.gadā), bet gan pašreizējā ceļa noslodze raksturota kā ~50 vieglās automašīnas un 5 kravas automašīnas dienā (posmā cauri viensētu grupai Uzvaras Līdumi), savukārt tālāk uz Z (t.i. – gar Atradni un uz dīķi) vidēji tikai 10 vieglās automašīnas dienā). Ziņojumā norādītā esošā situācija uz Autoceļa A1008 būtiski atšķiras no satiksmes intensitātes datiem, kas izmantoti, vērtējot ietekmi uz gaisa kvalitāti un VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” statistikas dati norāda uz būtiski lielāku intensitātes apjomu kā trokšņa vērtējumā pieņemtais. Pirmkārt, būtu tikai saprātīgi sagaidīt, ka, vērtējot Paredzētās darbības ietekmes, vērtējums dažādu ietekmes aspektu griezumā balstītos uz salīdzināmu informāciju, kas pieņemta kā vērtējuma fakti.

² Avots: <http://www.datakustik.com/en/products/cadnaa/modeling-and-calculation/calculation-standards>

Otrkārt, tā kā transportēšanas maršruts ved cauri (un tuvumā) apdzīvotu viensētu teritorijai, šāda atšķirība var būt nozīmīga un Ziņojumā veiktais trokšņa novērtējums var neatbilstot faktisko un sagaidāmo situāciju.

- 6.5.2.3.6. Atbilstoši trokšņa novērtējumam, pieņemts, ka maksimālais braukšanas ātrums transportēšanas maršrutā būs – 50km/h, vienīgi jaunā pievedceļa posmā 30km/h. Saistībā ar minēto Birojs ņem vērā, ka Ziņojumā iestrādāta rekomendācija arī Autoceļa V1088 posmā satiksmes ātrumu samazināt līdz 30 km/h. Autotransporta kustības ātrumam ir ietekme uz aprēķinu rezultātu, vienlaikus posms, kurā ātruma samazinājums ir rekomendēts, nav liels un tas neatrodas dzīvojamo māju tiešā tuvumā.
- 6.5.2.4. Ievērojot iepriekš minēto, Birojs rezervēti un ar piesardzību vērtē sagatavoto trokšņa prognozi un informāciju par prognozēto satiksmes plūsmu. No vienas puses aprēķinu modelī pieņemts, ka Ierosinātājas transporta īpatsvars būs lielāks (20 braucienu vietā pieņemti 40), kas likumsakarīgi aprēķinos uzrāda arī lielāku trokšņa ietekmi. Vienlaikus esošā situācija tomēr var būt vērā ņemami nelabvēlīgāka un troksnis visdrīzākais sagaidāms lielāks. Birojs šos apstākļus ņem vērā, izdarot apsvērumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu un pasākumiem tās uzraudzībai un kontrolei.
- 6.5.2.5. Atbilstoši datorprogrammas veiktu aprēķinu rezultātiem, Ziņojumā secināts, ka šobrīd pie Atradnei tuvākās viensētas „*Dzeguzes*” dzīvojamās mājas autotransporta satiksmes ietekmē dienas trokšņa vērtība $L_{diēna}$ maksimāli sasniedz 40 – 45dB(A), savukārt pie attālākām viensētu („*Kārkliņi 2*”, „*Kārkliņi 1*” un „*Riekstiņi*”) dzīvojamām mājām – 35 – 40dB(A). Attiecīgi tiek secināts, ka Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto trokšņa robežvērtību dienas periodam šobrīd netiek pārsniegtas. Tomēr, pieņemot, ka pašreizējā satiksmes intensitāte ir lielāka, - fona trokšņa līmenis šādā gadījumā ticis noteikts mazāks kā faktiskais. Vērtējot sagaidāmos trokšņu līmeņus pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, secināts, ka trokšņa līmenis Atradnei tuvāko viensētu teritorijās pieaugs, tomēr dienas trokšņa vērtība $L_{diēna}$ pie plānotās izstrādes intensitātes un laika grafika nepārsniegs 55dB(A). Noteikts, ka daļa no Atradnei tuvākās viensētas („*Dzeguzes*”), t.sk. tajā esošā dzīvojamā māja atradīsies zonā, kur dienas trokšņa vērtība $L_{diēna}$ prognozēta diapazonā no 50 – 55dB(A), kas pietuvojās, bet nepārsniedz Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto dienas robežlielumu 55dB(A). Pie attālākām viensētu („*Kārkliņi 2*”, „*Kārkliņi 1*” un „*Riekstiņi*”) dzīvojamām mājām dienas trokšņa vērtība $L_{diēna}$ maksimāli prognozēta 40 – 45dB(A). Dīķa piekrastē (labiekārtoto peldvietu vietā) dienas trokšņa vērtība $L_{diēna}$ prognozēta 50 – 55dB(A).
- 6.5.2.6. No vienas puses Birojs ņem vērā, ka Ierosinātāja nav paredzējusi veikt 20 kravas reisu dienā un tās pienesums pret pašreizējo situāciju būs mazāks kā novērtētais. Turklāt tieši esošā ceļa noslodze veidotu lielāko daļu no ietekmes, kas prognozējama pēc Paredzētās darbības uzsākšanas. Arī karjera tehnikas darbības dinamika atšķirsies no Ziņojumā vērtētā. Tomēr Biroja ieskatā ir pamats uzskatīt, ka fona trokšņa līmenis visdrīzākais ir lielāks un atsevišķās viensētās trokšņu summēšanās var radīt papildus apgrūtinājumu. Lai arī Paredzētās darbības ietvaros plānotā derīgā materiāla transportēšanas intensitāte – aptuveni 10 kravas automašīnu reisi nav vērtējama kā ievērojami liela, tomēr šādā situācijā, kad Paredzētā darbība nerada galveno transporta plūsmu pa transportēšanai paredzēto ceļu, ir būtiski pēc iespējas precīzāk novērtēt esošo transporta satiksmes intensitāti un pastāvošo trokšņa līmeni. Bez tam, veicot ar Paredzēto darbību sagaidāmo ietekmju novērtējumu, modelēšanā izmantotajiem parametriem jābūt salīdzināmiem Ziņojuma ietvaros. Tā kā Ziņojumā nav veikts esošās situācijas novērtējums atbilstoši satiksmes statistikas datiem (to pamatojot ar faktiskiem novērojumiem par satiksmi), - Birojam nav iespējams salīdzināt un novērtēt, vai šādā scenārijā kādās no viensētām jau šobrīd nav pieļaujamā trokšņa līmeņa pārsniegumi, turklāt arī ar Ziņojumā sagatavoto

prognozi, atsevišķās no viensētām summārais trokšņa līmenis ir novērtēts tikai 0-5dB(A) līdz robežvērtībai. Pie šādiem apstākļiem Birojam ir pamats saglabāt piesardzību un noteikt papildus prasības Paredzētās darbības radītās ietekmes uzraudzībai un kontrolei. Normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā trokšņu normatīvu, ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājam saistoša. Vienlaikus Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu norādīt obligātos nosacījumus trokšņu ietekmes mazināšanai, it sevišķi no transportēšanas, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Tā kā Ziņojumā nav vērtēta Paredzētās darbības ietekme ārpus dienas perioda, nav pieļaujama Paredzētās darbības veikšana, tostarp transportēšana ārpus Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 1.2.punktā noteiktā dienas laika (periods no pulksten 7.00 – 19.00).
- b) Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek secināts, ka nepieciešami vai paredzēti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā. Šis nosacījums attiecināms arī uz citiem Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes aspektiem (t.i. ne tikai saistībā ar troksni).
- c) Visām Paredzētās darbības realizācijai paredzētajām tehnoloģiskajām iekārtām (kur attiecināms) jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 „*Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām*” noteiktajām prasībām.
- d) Lai pārbaudītu Ziņojumā izdarīto secinājumu pamatotību un gūtu pārliecību par sagaidāmajiem trokšņu līmeņiem pēc Paredzētās darbības realizācijas, uzsākot Paredzēto darbību, reprezentatīvos apstākļos un periodā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības transportēšanas trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām ēku fasādēm veicami mērījumi Trokšņa noteikumos Nr.16 paredzētajā kārtībā un, pamatojoties uz rezultātiem, ja nepieciešams, nosakāms piemērotākais risinājums trokšņa ietekmes mazināšanai, kā arī veicama šādu pasākumu īstenošana. Pēc šādu pasākumu īstenošanas veicama to efektivitātes novērtēšana. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana. Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā mērījumi un iepriekš noteiktās rīcības atkārtojamas.
- e) Bez papildus novērtējuma, kas ietvertu Ziņojumā līdzvērtīgu vērtējumu par sagaidāmo transportēšanas ietekmi, nav pieļaujams izvēlēties citu transportēšanas maršrutu kā maršrutu pa Autoceļu V1088, kas pieslēdzas valsts galvenajam autoceļam A8 *Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene)*.

6.5.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze:

- 6.5.3.1. Saskaņā ar Ziņojumu smilts ieguvi Atradnē paredzēts veikt gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa, ieguvi virs gruntsūdens līmeņa veicot ar ekskavatoru, bet zem gruntsūdens līmeņa – gan ar ekskavatoru, gan zemessūcēju. Kā pamata alternatīva Ziņojumā vērtēts tikai ieguves risinājums bez ūdens atsūkņēšanas no karjera. Saskaņā ar Ziņojumu – meliorācijas pasākumu veikšana nav paredzēta, jaunu grāvju ierīkošana vai esošo grāvju padziļināšana, tīrīšana nav paredzēta.

- 6.5.3.2. Atbilstoši Ziņojumam ar hidroģeoloģiskās modelēšanas palīdzību aprēķināts, ka, ņemot vērā plānotos ieguves risinājumus, nav sagaidāma būtiska ietekme uz apkārtējās teritorijas gruntsūdeņiem un virszemes ūdeņiem, tomēr ūdenstilpes izveidošana izstrādātās Atradnes vietā mainīs ūdens bilanci, jo, pirmkārt, izraktu materiāls tiks aizvietots ar ūdeni, vairākkārtēji paātrinoties horizontālajai ūdens apmaiņai karjera teritorijā un izlīdzinoties gruntsūdeņu virsmai karjera apkārtnē, otrkārt, iztvaikošana no ūdenstilpes atklātās ūdens virsmas pārsniedz iztvaikošanu no gruntsūdens līmeņa, tāpēc ūdenstilpes teritorijā samazināsies gruntsūdens infiltrācijas barošanās, attiecīgi gruntsūdens noteces apjomi virszemes ūdenstecēs un to caurplūdumi.
- 6.5.3.3. Esošais un prognozējamais gruntsūdeņu līmeņu sadalījums aprēķināts, pielietojot filtrācijas imitatora *MODFLOW 200* programnodrošinājumu *Groundwater Vistas 6* vidē. Gruntsūdeņu horizonta vienslāņa filtrācijas modelis aptver 2,0 x 2,0km laukumu, izmantojot režģtīklu ar soli 20m.
- 6.5.3.4. Aprēķinātais esošais gruntsūdens līmeņu sadalījums norādīts Ziņojuma 4.31.attēlā, prognozējamais gruntsūdens līmeņu sadalījums pēc Atradnes izstrādes un ūdenstilpes izveidošanas karjerā norādīts Ziņojuma 4.32.attēlā, savukārt gruntsūdens līmeņu pazeminājums, salīdzinot ar pašreizējo stāvokli (depresijas piltuve) norādīts Ziņojuma 4.33.attēlā. Saskaņā ar šiem attēliem gruntsūdens līmeņu pazeminājums par 0,2 – 0,4m ir sagaidāms tikai karjera tiešā tuvumā. Atbilstoši 4.33.attēlām gruntsūdens līmeņa pazeminājums par 0,1m aptvers nedaudz lielāku teritoriju apkārt Atradnei, nelielā platībā ietverot arī otrpus pašvaldības autoceļam, kas atrodas uz D no Atradnes, esošo viensētu grupas Uzvaras līdumi teritoriju, taču neviena viensēta šajā teritorijā neatrodas. Ziņojumā norādīts, ka gruntsūdens līmeņu pazeminājums tuvāko viensētu teritorijās nepārsniegs dažus centimetrus, un tas nebūs jūtams uz sezonālo svārstību fona un neietekmēs apkārtējās ūdens ņemšanas vietas. Vērtējot ietekmi uz apkārtējām ūdenstecēm, Ziņojumā novērtēts, ka gruntsūdeņu noplūdes apjomi apkārtējās ūdenstecēs samazināsies tikai par apmēram 40m³/dnn, izraisot ļoti nebūtiskus to caurplūdumu zudumus.
- 6.5.3.5. Kopumā Ziņojumā secināts, ka prognozējamās hidroģeoloģiskās un hidroloģiskās izmaiņas būs nenozīmīgas, kas saistīts ar diviem faktoriem:
- 6.5.3.5.1. lēzens reljefs un mazs ūdensteču slīpums, kas nosaka zemu reģionālās gruntsūdens plūsmas gradientu, tāpēc gruntsūdens līmeņu izlīdzināšanās karjera dīķa teritorijā neizraisa būtisku gruntsūdens līmeņu krišanos un celšanos;
- 6.5.3.5.2. lielākā Atradnes daļa atrodas purvainā un meliorētā teritorijā ar zemu neto infiltrācijas lielumu, tāpēc iztvaikošanas pieaugums no karjera dīķa atklātās ūdens virsmas nebūtiski maina ūdens bilanci.
- 6.5.3.6. Papildus, izvērtējot Paredzētās darbības realizācijas rezultātā sagaidāmās augsnes struktūras un mitruma izmaiņas, Ziņojuma autori secinājuši, ka smilts ieguves laikā, pakāpeniski palielinoties izņemtās grunts apjomam un veidojoties ūdenstilpei, tā kļūs par lokālu noteces apgabalu gan virsūdens, gan gruntsūdens plūsmai, tomēr, ņemot vērā, ka Atradne un tai piegulošās teritorijas ir līdzenas un vāji drenētas, kas daudzviet rada pārmitras teritorijas, papildus noplūdes apgabals zināmā mērā samazinās pašlaik novērojamo teritorijas pārmitrināšanos un iespējamu pārpurvošanos. Tajā pašā laikā būtiskas Atradnes teritorijai piegulošo teritoriju augsnes mitruma režīma un struktūras izmaiņas nav prognozējamas, jo, kā norādīts jau 6.4.3.4.punktā, gruntsūdens līmeņa pazeminājums prognozējams tikai tiešā ieguves vietas tuvumā un tas nepārsniedz 0,4m, kas ir mazāk kā sezonālās gruntsūdens līmeņa svārstības.

6.5.3.7. Novērtējot Ziņojumā ietverto informāciju par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz Paredzētās darbības norises vietas un apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, Birojs secina, ka minētajā aspektā galvenās ietekmes ir novērtētas. Atbilstoši Ziņojumam pie plānotajiem ieguves risinājumiem un apjomiem sagaidāmas nelielas un lokālas gruntsūdens līmeņa izmaiņas – gruntsūdens līmenis Atradnei piegulošajā teritorijā, neskarot apkārtnē esošo viensētu teritorijas, samazināsies par 0,1 – 0,4m, bez tam tuvāko viensētu teritorijās prognozēts, ka gruntsūdens līmeņu pazeminājums nepārsniegs dažus centimetrus. Tāpat secināts, ka nav sagaidāma būtiska ietekme uz apkārtnē esošajiem virszemes ūdensobjektiem, kā arī būtiskas piegulošo teritoriju augsnes mitruma režīma un struktūras izmaiņas. Atbilstoši veiktajam novērtējumam Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka Paredzētā darbība, to īstenojot Ziņojumā vērtētajos apjomos un risinājumos, neatstās būtisku ietekmi uz apkārtnes teritoriju hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, tomēr **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir pamatoti noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbības īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) **Nav pieļaujama Paredzētās darbības 1.alternatīvas realizācija, jo ieguves risinājuma ar ūdens atsūkņēšanas un novadīšanas paņēmieni ietekme Ziņojumā nav pietiekami novērtēta.**
- b) **Paredzētā darbība nedrīkst būtiski negatīvi ietekmēt piegulošo teritoriju hidroloģisko režīmu un apkārtnes teritorijā esošo īpašumu un būvju izmantošanu, kas citu starpā atkarīgs arī no meliorācijas sistēmu funkcionēšanas. Derīgo izrakteņu ieguves projektā precizējama nepieciešamība un, kur nepieciešams, paredzami atbilstīgi pasākumi melioratīvo sistēmu un būvju funkcionēšanai vai pārveidei, izstrādājot un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saskaņojot un realizējot meliorācijas sistēmu pārveides projektus.**

6.5.4. Mūsdienu ģeoloģiskie procesi un saistītie riski:

6.5.4.1. Ziņojumā novērtēts, ka Atradnes un tai piegulošajās teritorijās nav konstatēti procesi, kas radītu ģeoloģiskos riskus. Vienlaicīgi Ziņojumā aplūkots, ka derīgā materiāla bērtņu/krautņu un karjera nogāzēs stipru nokrišņu un kušanas ūdeņu radītās mehāniskās izskalošanas rezultātā, var attīstīties gravu veidošanās procesi, kurus savlaicīgu nepamanot, var būt negadījumi, veidoties nobiras vai attīstīties augsnes un grunts erozija jau plašākā teritorijā. Ziņojuma autori secina, ka Ierosinātajai nepieciešamības gadījumā jānodrošina izskalojumu un erozijas kanālu likvidēšana.

6.5.4.2. Tāpat secināts, ka, rekultivējot Atradni, ir būtiski ievērot dabiskās nogāzes slīpuma leņķi, kas smilts un smilts – grants materiālam parasti ir robežās no 32 – 40 grādiem, tāpēc virsūdens nogāzes nolīdzinās slīpumā 1:3, bet zemūdens nogāzes – slīpumā 1:2.. Ziņojuma autori norādījuši, ka Ierosinātajas pienākums ir nodrošināt nogāžu stabilitāti gan izstrādes laikā, gan pēc Atradnes rekultivācijas.

6.5.4.3. **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir pamatoti noteikt, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā ir jānodrošina šādi obligātie nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) **Karjera nogāžu, tajā skaitā nogāžu, kas Atradnes ekspluatācijas laikā atradīsies zem gruntsūdens līmeņa, kā arī krautņu nogāžu slīpums jāveido atbilstoši to veidojošā materiāla dabiskajam nobiru leņķim. Nepieciešamības gadījumā realizējami piemēroti nogāžu stiprināšanas risinājumi.**
- b) **Pēc spēcīgu nokrišņu vai kušanas ūdeņu perioda jānodrošina karjera nogāžu, kā arī krautņu apsekošana un novērtēšana. Nepieciešamības gadījumā**

jānodrošina izskalojumu un erozijas kanālu likvidēšana, tos aizberot ar pieejamo grunts materiālu.

- c) Paredzētās darbības realizācijas gaitā jānodrošina piemēroti darba drošības pasākumi, iekļaujot tos karjera izstrādes projektā. Jānodrošina darbinieku instruktāža par paredzētajiem darba drošības pasākumiem un to ievērošana.
- d) Atradnes rekultivācija veicama, vadoties no Ziņojumā iestrādātā pakāpeniskā risinājuma, savlaicīgi nodrošinot piekļuves iespējas un drošības nosacījumu ievērošanu nogāžu stabilitātei.

6.5.5. Ietekme uz dabas vērtībām, tostarp apkārtnes bioloģisko daudzveidību un ainavu, kā arī rekreācijas resursiem:

- 6.5.5.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas atrodas ievērojamā attālumā no Darbības vietas, līdz ar to nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība varētu atstāt būtisku ietekmi uz to ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Paredzētās darbības teritorija neatrodas un tai nepieklaujas neviens mikroliegums vai tā buferzona. Paredzētās darbības teritorijā neatrodas un tai nepieklaujas neviens Latvijā un/vai Eiropas Savienībā īpaši aizsargājams biotops.
- 6.5.5.2. Vienlaikus ir sagaidāms, ka Paredzētās darbības ietekmē tiks pārveidots līdzšinējais vides stāvoklis plānotajā ieguves vietā un tās apkārtnē, ieguves platībā tiks zaudēta pašreizējā veģetācija un izmainīts teritorijas reljefs.
- 6.5.5.3. Dabas vērtību novērtēšanai Atradnes teritorijā Ziņojuma izstrādes gaitā piesaistīta sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte (turpmāk Eksperte). Ekspertes atzinums par Paredzētās darbības norises vietas bioloģisko daudzveidību un konstatētajām dabas vērtībām pievienots Ziņojuma 5.pielikumā. Atbilstoši sugu un biotopu aizsardzības jomas Ekspertes novērtējumam visā Atradnes platībā sastopami bērzu un priežu sausieņu un nosusinātu mežu biotopi, kurā nav konstatētas bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas struktūras – liela apjoma kritālas, sausokņi, stumbeņi, kā Atradnes teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi, taču plānotās ieguves vietas teritorijā konstatētas 4 īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas – naktsvijole *Platanthera sp.*, gada staipekņis *Lycopodium annotinum*, vāļišu staipekņis *Lycopodium clavatum* un apdzira *Hyperzia selago*. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz konstatētajām aizsargājamo vaskulāro augu sugām, kas Atradnes teritorijā veido gan plašas, gan nelielas audzes, gan arī konstatētas kā daži eksemplāri, Eksperte norādījusi, ka konstatētās īpaši aizsargājamās augu sugas Latvijā kopumā ir bieži un regulāri sastopamas, t.sk. viegli degradētās, ietekmētās teritorijās, tādējādi secinot, ka nav paredzama būtiska negatīva ietekme uz Atradnes teritorijā konstatētajām īpaši aizsargājamo augu sugu populācijām tādā apmērā, lai Paredzētās darbības īstenošana būtiski ietekmētu šo sugu populāciju izdzīvošanu un saglabāšanās apstākļus valstī vai reģionā kopumā. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka traucējumus vai tiešas ietekmes radīšanu uz īpaši aizsargājamām sugām aprobežo Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12.pants, tādēļ iespējams nepieciešamus papildus pasākumus, kas iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā, lai nodrošinātu aizsargājamo sugu atradņu saglabāšanu dzīvotspējai piemērots apstākļos, būtu nepieciešams noteikt sadarbībā ar DAP un jomas ekspertu.
- 6.5.5.4. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības īstenošana lokāli izmainīs ainavu, tomēr, tā kā lielāko daļu Atradnes teritorijas veido mazvērtīga meža audzes, kas izveidojušās agrākās kūdras ieguves teritorijā, kā arī plānotā ieguves vieta vērtējama kā vāji pārredzama teritorija, ko ietver krūmājs un koki un kurā nav tālu skatu punktu, plānotās ieguves vietas teritorijas estētiskā vērtība ir zema.

- 6.5.5.5. Ziņojuma izstrādes un izvērtēšanas gaitā saņemti arī institūciju viedokļi par Paredzētās darbības ietekmi gan uz dabas vērtībām, gan ainavu. Izvērtējot veikto novērtējumu, gan DAP, gan Pārvalde savos atzinumos par izstrādāto Ziņojumu kopumā sniegušas pozitīvas atsauksmes, norādot ka, smilts ieguve Atradnē būtisku negatīvu ietekmi uz dabas un ainavas vērtībām neatstās, tajā pašā laikā DAP vērsusi uzmanību uz konfliktsituācijām saistībā ar tuvumā esošo rekreācijas objektu – Līdumu karjerdiķi. Uz Atradnes tuvumu populārai Olaines apkārtnes iedzīvotāju atpūtas vietai norādījusi arī biedrība "*Vides aizsardzības klubs*". Vērtējot no ainavas viedokļa Atradnes novietni attiecībā pret rekreācijas objektu, Ziņojuma autori, izvērtējot esošo situāciju dabā, konstatējuši, ka no ainaviskā viedokļa Paredzētās darbības īstenošana atpūtas iespējas pie ūdenskrātuves neietekmēs un netraucēs, jo abas teritorijas atdala meža nogabals, kas pilnībā aizsedz paredzētā karjera teritoriju (skatoties no ūdenskrātuves puses). Savukārt, lai samazinātu traucējumus un iespējamu negadījumu situācijas peldsezona laikā, Ziņojuma autori rekomendējuši Autoceļa V1088 posmā aprobežot automašīnu kustības ātrumu līdz 30km/h. Ziņojuma autori tāpat norāda, ka visintensīvāk ūdenskrātuvi rekreācijai atpūtnieki izmanto nedēļas nogalēs un svētku dienās, kad Atradnē nav plānota materiāla izstrāde un tā transportēšana. Savukārt Atradnes rekultivācijas rezultātā tiks izveidota vēl viena ūdenskrātuve.
- 6.5.5.6. Biroja ieskatā atļautā braukšanas ātruma ierobežošana kravu transportam uz/no Atradnes ir atbalstāms risinājums, lai samazinātu riskus un satiksmes negadījumu iespējas, turklāt tas mazinātu arī putekļu veidošanos. Jo īpaši svarīgi tas būtu laika periodā, kad koplietošanas ceļu lieto lielāks skaits kājāmgājēju, īpaši bērni. Birojs jau iepriekš šajā atzinumā ir konstatējis, ka savstarpēji plānotās izmantošanas konfliktē un derīgo izrakteņu ieguvei Atradni nevarētu uzskatīt par piemērotāko vietu. Vienlaikus jāņem vērā, ka šobrīd rekreācijas nolūkiem izmantotā ūdenskrātuve izveidojusies tieši derīgo izrakteņu ieguves rezultātā un arī Autoceļš V1088 uz to izbūvēts tieši karjera vajadzībām. Saprātīgi rodot līdzsvaru un ar nosacījumiem ierobežojot kravas automašīnu kustību, - teritoriju dažādā izmantošana bez pārmērīgiem apgrūtinājumiem varētu būt iespējama.
- 6.5.5.7. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma grafisko daļu „*Olaines pagasta aizsargājami dabas, kultūrvēsturiskie objekti un teritorijas*” Paredzētās darbības norises vietas tuvumā esošā viensētu grupa Uzvaras līdums ir noteikta kā pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiska teritorija – „*Uzvaras līduma apbūves teritorija*”. Teritorijas plānojuma *Paskaidrojuma rakstā* norādīts, ka vēsturiska nozīme ir Uzvaras līduma teritorijai piegulošajam mežam, kas veido noslēgtu šīs teritorijas telpu un fonu ainavai, tādēļ vismaz 50m platumā gar šo teritoriju ir veidots aizsargjoslas mežs. Proti, joslā gar pašvaldības ceļu uz Z no viensētu grupas Uzvaras līdums, teritorijai noteikts zonējums „*Mežu aizsargjoslas ap pilsētām teritorijas*”. Birojs secina, ka, lai arī zeme šajā joslā ir Ierosinātājas valdījumā un Teritorijas plānojumā ir iekļauts nosacījums par derīgo izrakteņu ieguvi Ierosinātājas mežos, Darbības vieta (Atradne) neskar šo joslu un nav sagaidāms, ka ar Paredzēto darbību tā tiks pārveidota. Vienlaikus Biroja ieskatā ir būtiski šo joslu saglabāt, jo tā pilda buferzonas funkciju. Tā kā Darbības vietu ieskauj mežs, nav sagaidāms, ka pārmaiņas Atradnē mainīs un ietekmēs apkārtnes ainavu vai mazinās apdzīvotas teritorijas kultūrvēsturisko vērtību.
- 6.5.5.8. Novērtējis Ziņojumu un institūciju sniegtos viedokļus, Birojs secina, ka pie nosacījuma, ja tiek ievēroti Ziņojumā ietvertie Paredzētās darbības risinājumi un ietekmes mazinošie pasākumi, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība atstās būtisku negatīvu ietekmi uz apkārtnes dabas, ainavas, rekreācijas un kultūrvēsturiskajiem resursiem. Tomēr ir jāparedz pasākumi, lai saglabātu Atradnes teritorijā konstatēto īpaši aizsargājamo sugu eksemplārus, jo to iznīcināšanu nepieļauj ārējie normatīvie akti. Sagaidāms, ka Paredzētā darbība atstās samērā ilglaicīgu ietekmi uz ainavu, tomēr ietekmes būs lokālas

un plašākā mērogā būtiska ietekme uz ainavas kvalitāti nav paredzama. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu, Birojs Paredzētajai darbībai noteic šādus nosacījumus:

- a) Sadarbībā ar sertificētu augu sugu un biotopu ekspertu un DAP izstrādājami un realizējami risinājumi Atradnes teritorijā konstatēto īpaši aizsargājamo sugu atradņu maksimālai saglabāšanai un atjaunošanai to dzīvotspējai piemērotos apstākļos, kur atbilstoši un - ja tas pieļaujams, nosakot piemērotas teritorijas iespējami tuvu to dabiskajai vietai.
- b) Atbilstoši Ziņojumā iekļautajiem risinājumiem starp Atradnes teritoriju un viensētu grupas Uzvaras līdumi Z daļu ir saglabājams esošais meža masīvs, kas ietver vismaz 50m platu joslu, kas Teritorijas plānojumā noteikta kā aizsargjoslas mežs.
- c) Lai samazinātu traucējumus un iespējamu negadījumu situācijas peldsezonas laikā, uz Autoceļa V1088 vismaz posmā uz Z no viensētu grupas Uzvaras līdums kravu transporta pārvietošanas ātrums no maija līdz septembrim aprobežojams līdz 30km/h.

Rezumējoši Birojs secina, lai gan Ziņojums ietver neprecizitātes, tomēr kopumā Ierosinātāja ir izvērtējusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes vairākos aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, transportēšanas ietekmes, ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, ietekmes uz augsnes struktūras un mitruma režīmu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamo dabas vērtību un ainavu aspektā. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka nav pamata aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību 2.alternatīvas risinājumā, tomēr 1.alternatīvas realizācija nav pieļaujama.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21.panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama.

Direktors

A.Lukševics

2017.gada 20.februārī